

Haapajärven lukion OHJAUSSUUNNITELMA

OPPIMISEN OHJAUKSEN TAVOITE

Ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijan kehittymistä oppijana sekä ohjata opiskelijaa itsenäisyyteen ja vastuullisuuteen. Häntä ohjataan suunnittelemaan oma henkilökohtainen opiskelusuunnitelmansa, tunnistamaan opiskeluunsa liittyviä ongelmia ja etsimään tietoa saadakseen apua näihin ongelmiin. Tavoitteena on, että opiskelija pystyy opiskelemaan täysipainoisesti koko lukion ajan. Hän kykenee kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan sekä löytämään omat yksilölliset oppimisen tapansa ja vahvuutensa opiskelijana.

Ohjauksen tehtävänä on edistää koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa ja opiskelijan hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä.

Jokaisen lukio-opiskelijan kanssa tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka sisältää opiskelu- ja ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisen yhteydessä selvitetään ja tunnistetaan opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen.

Lukion ohjaustoimintaan osallistuu koko opettaja- ja ohjaushenkilöstö. Ohjaussuunnitelma toimii koko oppilaitoksen ohjaustyön kehittämisen välineenä.

Ohjausta annetaan ennen opintojen alkua, opintojen alkuvaiheessa, opintojen edetessä sekä opintojen päättyessä.

Lukioon hakeneiden opiskelijoiden huoltajille järjestetään vanhempainilta hakuukaviana ja tarvittaessa ensimmäisen lukuvuoden syksyllä. Tulevien lukiolaisten vanhempainillan teemana on lukio-opintoihin orientoitumien, tilaisuudessa ovat paikalla kaikki lukion opettajat. Toisen vuosikurssin vanhempainillan aiheena on ylioppilaskirjoitukset, tilaisuudessa ovat mukana rehtori, ryhmänohjaajat sekä opinto-ohjaaja. Ryhmänohjaaja voi halutessaan järjestää oman valvontaryhmänsä vanhemmille vanhempainillan.

OHJAUKSEEN OSALLISTUJAT

Ohjauksesta vastaavat:

- rehtori
- vararehtori
- koulusihteeri
- ryhmänohjaajat
- opinto-ohjaaja
- aineenopettajat
- erityisopettaja
- terveydenhoitaja

- koulukuraattori
- psykologi
- tutorit
- oppilaskunnan hallitus

Ohjauksen yhteistyökumppanit:

Opiskelijan ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Yhteistyö perusopetuksen puolelle, ammatillisen toisen asteen oppilaitoksiin, kansanopistoihin ja korkeakouluihin tukee opiskelijan jatkuvaa ohjaustoimintaa. Ohjauksen yhteistyökumppaneita ovat myös paikallinen nuoriso- ja liikuntatoimi, neuvola, TE-keskus, Etsivä nuorisotyö, sosiaalipalvelut, seurakunta ja paikkakunnan yritykset.

REHTORI

- laatii lukion esitteet, oppaat, opintotarjottimet ja muut lomakkeet yhteistyössä koulun muun henkilökunnan kanssa
- päättää muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisesta
- seuraa opiskelijoiden menestystä sekä vastaa toiminnan ja arvioinnin toteutuksesta
- vastaa yhteisten tilaisuuksien järjestämisestä sekä tiedotustilaisuuksista huoltajille
- antaa opiskelijoille luvan yli kolmen päivän poissaoloon hyväksyttävästä syystä
- toimii korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön kehittäjänä.

VARAREHTORI

- toimii rehtorin työparina oppilaitoksen arjessa
- vastaa rehtorin tehtävistä rehtorin poissa ollessa.

KOULUSIHTTEERI

- toimii koulun yhdyshenkilönä ja informaation jakajana opiskelijoille, opettajille, vanhemmille ja muille kansliassa asioiville
- vastaa kouluohjelma Primuksesta ja siihen liittyvän Wilman toiminnasta ja ajan tasalla pitämisestä (opiskelija- ja opettajarekisteri, Wilman käyttäjätunnukset ym.)

- neuvoa opiskelijoita koulumatkatuki- ja opintotukihakemusten täyttämisessä ja lähettää ne tarvittavien opintotodistusliitteiden kera Kelalle
- ottaa vastaan ilmoittautumiset mm. ylioppilaskirjoituksiin ja uusintakuulusteluihin
- tekee erilaiset opiskeluun liittyvät todistukset (opiskelijatodistukset, jaksotodistukset, päättötodistukset ym.)
- huolehtii erilaisten lomakkeiden saatavuudesta.

RYHMÄNOHJAAJAT

Koko opintojen aikana ryhmänohjaajalla on keskeinen rooli oman valvontaryhmänsä ohjauksessa.

Ryhmänohjaaja on avainhenkilö, jonka puoleen sekä opiskelijat että heidän vanhempansa voivat ensisijaisesti kääntyä erilaisissa kysymyksissä.

Ryhmänohjaajan tehtävät:

- on opiskelijaryhmän lähin ohjaushenkilö
- ohjaa ryhmäänsä ropotunneilla ja ropotuokioissa
- toimii yhteistyössä huoltajien kanssa
- vastaa opiskelijaryhmänsä huoltajille tarkoitettujen vanhempainiltojen suunnittelusta ja toteutuksesta
- perehdyttää opiskelijat lukion tiloihin, toimintaan ja koulun käytäntöihin
- seuraa ryhmänsä opiskelijoiden kurssimäärän kehitystä, opintojen edistymistä, koulunkäyntiä, hyvinvointia ja poissaoloja sekä käynnistää tarvittavat toimenpiteet
- huolehtii, että vanhemmat näkevät opiskelija-arvioinnit periodeittain joko paperisena tai Wilman kautta
- valvoo ryhmänsä opiskelijoiden osallistumista koulun yhteisiin tilaisuuksiin
- antaa luvan ryhmänsä opiskelijoille enintään kolmen päivän poissaoloon hyväksyttävästä syystä
- tekee yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa oman ryhmänsä osalta.

OPINTO-OHJAAJA

Opinto-ohjaaja ohjaa ja neuvoa kaikissa opintojen suunnitteluun, valintoihin, ylioppilastutkintoon, jatkokoulutukseen ja ammatinvalintaan liittyvissä asioissa. Opinto-ohjauksen tehtävänä on tukea opiskelijaa opinnoissa sekä antaa valmiuksia siirtyä jatko-opintoihin ja työelämään. Tavoitteena on myös vahvistaa opiskelijan elämänhallintaa.

Opinto-ohjaajan tehtävät:

- vastaa opinto-ohjauksen järjestämisestä ja toteuttamisesta
- tiedottaa lukio-opintoihin hakeutumisesta perusopetuksen päättövaiheessa oleville oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille
- ohjaa lukioon tulevia yhteistyössä muiden opettajien kanssa
- ohjaa ainevalintojen muuttajia ja seuraa henkilökohtaisten opintosuunnitelmien toteutumista
- tarkistaa säännöllisesti opiskelijan valintojen toteutumista ja seuraa opintojen etenemistä
- perehdyttää opiskelijat ylioppilaskirjoituksiin
- opastaa opiskelijoita jatko-opinto- ja urasuunnittelussa
- tiedottaa yhteisvalinnasta, korkeakouluihin hakeutumisesta ja muista jatko-opintomahdollisuuksista
- ylläpitää yhteyksiä koulun ulkopuolisiin tahoihin, oppilaitoksiin ja työvoimatoimistoon
- osallistuu oppilashuoltoryhmän kokouksiin ja vanhempainiltoihin
- auttaa opiskelijaa henkilökohtaisissa vaikeuksissa ja ohjaa jatkotoimenpiteisiin
- toimii korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön kehittäjänä.

AINEENOPETTAJAT

Aineenopettajan tehtävä on ohjata opiskelijaa oppiaineen opiskelussa. Opettaja auttaa kehittämään ja oppimaan oppimisen taitoja ja oppimisen valmiuksia.

Aineenopettajan tehtävät:

- perehdyttää opiskelijat aineensa opiskeluun, kurssien sisältöihin ja arviointiperusteisiin
- antaa ohjausta aineen opiskelussa ja kokeisiin valmistautumisessa
- ohjaa itsenäisesti opiskelevia
- seuraa opiskelun tasoa sekä etenemistä opiskelijakohtaisesti ja tarvittaessa tiedottaa asioita ryhmäopinto-ohjaajalle ja opinto-ohjaajalle
- perehdyttää opiskelijat aineensa ylioppilaskirjoituksiin
- toimii oman oppiaineensa puitteissa korkeakoulu- ja työelämäyhteistyön kehittäjänä.

ERITYISOPETTAJA

Erityisopettaja on mukana opiskelijan mahdollisten tukitoimien kartoittamisessa opiskelujen alussa, ja välittää tietoa tuen tarpeesta opettajille, huoltajille ja koulun muulle henkilöstölle.

- osallistuu pedagogisen tuen suunnitteluun ja tuen toteuttamiseen yhdessä opinto-ohjaajan ja aineenopettajan kanssa
- osallistuu tarvittaessa oppilashuoltoryhmän kokouksiin ja vanhempainiltoihin
- tapaa ja ohjaa tukea tarvitsevia opiskelijoita säännöllisesti ja seuraa tuen tarvetta lukio-opintojen aikana
- auttaa opiskelijan opiskelutaitojen kehittämisessä ja on tukena jatko-opintoihin hakemiseen liittyvissä asioissa.

KOULUKURAATTORI

Koulukuraattorin työnkuva koostuu suurimmaksi osaksi kahdenkeskisistä luottamuksellisista keskusteluista opiskelijan kanssa mm. koulunkäyntiin, sosiaalisiin suhteisiin ja vapaa-aikaan liittyvissä kysymyksissä. Hän osallistuu esimerkiksi erilaisten sopimusten tekemiseen koulunkäyntiin liittyen sekä ristiriitatilanteiden sovitteluihin.

Koulukuraattori myös neuvoo ja tukee vanhempia, opettajia ja muita viranomaisia kasvuun ja kehitykseen liittyvissä kysymyksissä sekä koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittämisessä. Koulukuraattori etsii ratkaisuja ja välittää tietoa saatavilla olevista palveluista.

TERVEYDENHOITAJA

Terveystarkastus antaa terveystarkastusta jokaisen tarkastuksen yhteydessä. Terveystarkastus suorittaa terveystarkastuksen ensimmäisen vuoden opiskelijoille. Tarkastusajat jaetaan opiskelijoille henkilökohtaisesti. Lääkärintarkastus on tytöillä toisena lukuvuotena; pojille lääkärintarkastukset tehdään kutsuntatarkastuksen yhteydessä terveystarkastuksessa. Terveystarkastuksissa selvitetään ja seurataan opiskelijan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveydentilaa. Terveystarkastuspalveluita hyödynnetään yksittäiseen opiskelijan liittyvien palveluiden lisäksi myös laajemmin oppilaitosyhteisössä opiskeluhuollon kehittämisessä ja seurannassa.

KOULUPSYKOLOGI

Koulupsykologi osallistuu opiskelijoiden ohjaukseen yhdessä opettajien ja oppilashuollon työntekijöiden kanssa. Koulupsykologi tekee tarvittaessa luki-testejä ja antaa lausuntoja tukitarpeesta. Ohjauksesta sovitaan ja se suunnitellaan opettajien havaitseman tarpeen mukaan. Ohjaus voidaan toteuttaa sekä ryhmä- että yksilötasolla. Yksilötason ohjauksesta sovitaan yhdessä opiskelijan kanssa: ohjaus voi olla tavoitteellista keskustelua. Tavoitteena on opiskelijan elämänhallintataitojen ja itsetuntemuksen lisääntyminen. Lisäksi

osana yksilöllistä ohjausta voidaan tehdä psykologisia tutkimuksia. Psykologista tutkimuksista sovitaan yhdessä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa.

TUTORIT

Tutortoiminnan tavoitteet:

- edistää oppilaitoksen myönteistä ilmapiiriä ja yhteishenkeä
- vahvistaa opiskelijoiden osallisuutta yhteisön jäsenenä ja lisätä yhteisöllisyyttä – innostaa opiskeluun ja muuhun toimintaan
- tutustuttaa opiskelijat uuteen oppimisympäristöön sekä ryhmään – madaltaa kynnystä tulla uuteen kouluun ja ryhmään
- ehkäistä alkuvaiheen ongelmia rohkaisemalla, ohjaamalla ja tukemalla opiskelijoita mm. jakamalla omia kokemuksiaan
- lisätä opiskelijoiden tietoisuutta erilaisista avunsaantimahdollisuuksista

Tutorit toimivat:

- ensimmäisenä päivänä uusien opiskelijoiden ohjaajina ja oppaina
- antavat vinkkejä opiskeluun ja kurssivalintoihin
- järjestävät ryhmäytymistapahtumia, tutustuttavat opiskelijoita toisiinsa
- tekevät tutuksi säännöt (kirjoitetut ja kirjoittamattomat)
- keräävät palautetta toiminnasta keväällä
- rekrytoivat uudet tutorit
- palautteen ja kokemuksen perusteella miettivät uusien tutoreiden kanssa tutortoiminnan kehittämisen keinoja.

OPISKELIJAKUNNAN HALLITUS

Haapajärven lukiossa toimii opiskelijakunta, johon kuuluvat kaikki opiskelijat. Opiskelijakuntatoiminnassa opiskelijat voivat osallistua koulutyön järjestämisen suunnitteluun yhteistyössä henkilökunnan kanssa, järjestää opiskelijoiden yhteistoimintaa, tehdä ehdotuksia ja antaa lausuntoja.

Opiskelijakunnalla on useita tehtäviä, jotka myös vaikuttavat siihen, millaista on opiskelu ja viihtyminen lukiossa.

Ryhmänohjausryhmät valitsevat lukuvuoden alussa omasta ryhmästään ryhmän puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Opiskelijakunta valitsee vuosittain tammikuun yleiskokouksessa toimintaa johtamaan opiskelijakunnan hallituksen. Yleiskokouksessa valitaan samalla opiskelijakunnan hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Hallituksen omassa järjestäytymiskokouksessa hallitus jakaa muut tehtävät jäsenilleen.

Opettajakunta valitsee syksyn ensimmäisessä kokouksessa opiskelijakuntaa ohjaavan opettajan.

Opiskelijakunnan hallituksen tehtävät:

- antaa lausuntoja ja ehdotuksia opiskeluun ja ympäristöviihtyvyyteen liittyvissä asioissa
- edustaja osallistuu tarvittaessa opettajienkokouksiin
- järjestää vapaa-ajan toimintaa
- kertoo opiskelijakunnan toiminnasta kaikille opiskelijoille
- huolehtii lukion yleisestä viihtyvyydestä
- suunnittelee ja toteuttaa syksyn taksvärkkipäivän
- kilpailuttaa ja järjestää koulukuvauksen
- suunnittelee ja toteuttaa kevään liikuntapäivän ja muita mahdollisia lukion tapahtumapäiviä.
- tekee yhteistyötä Suomen lukiolaisten liiton kanssa.
- osallistuu lukion markkinointityöhön.

Oppimisen ohjaustyö on jatkuvaa yhteistyötä oppilaitoksessa toimivien henkilöiden kesken. Lukion aloittavien opiskelijoiden osalta yhteistyö perusopetuksen opinto-ohjaajan ja erityisopettajan kanssa on ensiarvoisen tärkeää. Lukion opiskelijalla on oikeus saada ohjausta muihin opintoihin hakeutumisessa lukio-opintojen päättövaiheessa tai kun hän on ilmoittanut eroamisestaan. Mikäli opiskelija kokee lukio-opinnot liian haastaviksi tai lukio-opinnot eivät etene tukitoimista huolimatta, tehdään yhteistyötä muiden toisen asteen toimijoiden tai kansanopistojen kanssa ja opiskelija ohjataan uuteen toisen asteen oppilaitokseen. Opiskelijan urasuunnitelmiin liittyvä korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö edellyttää aktiivista toimintaa ja yhteistyötä oppilaitoksen ulkopuolelle.

Lukiokoulutuksen suorittaneella opiskelijalla, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavasta koulutuksesta, on oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. (Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019)

Lukion ohjaustoimintaa kehitetään säännöllisesti kokemusten perusteella. Opiskelijat osallistuvat ohjaustoiminnan arviointiin palautekyselyiden kautta ja toimintaa kehitetään palautteiden pohjalta.

